

СТАНОВИЩЕ

От доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз,
Заместник-директор колеж, „Кариерно развитие, качество и акредитация“
Медицински колеж – Варна към
Медицински университет, „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна

Относно: процедура за защита на дисертационен труд и присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на **Живка Георгиева Маргосян**, докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на здравните грижи“ по област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве, в Филиал Сливен към Медицински университет – Варна на тема: „Проучване на професионалната подготовка на специалистите по здравни грижи за работа в детска ясла“.

Научен ръководител: Доц. Анна Петрова Георгиева, д.оз.

1.Описателна характеристика на дисертационния труд

Дисертационния труд на Живка Георгиева Маргосян съдържа 159 стандартни страници, структурирани в четири основни глави според изискванията, включващ: Въведение, Литературен обзор, Цел, задачи, материал, методика на научното изследване, Резултати и анализ на резултатите свързани с професионално взаимодействие и подготовка на специалистите по здравни грижи за осъществяване на педагогическа дейност в детска ясла, практически подходи за поддържане и усъвършенстване на педагогическата подготовка на специалистите по здравни грижи, работещи в детска ясла, Изводи, Предложения Приноси, Заключение, Използвана литература и публикации свързани с дисертационния труд. Илюстрирана е с 42 фигури, 2 схеми, 7 таблици и 7 приложения. Библиографският списък включва 247 литературни източника, от които 125 на кирилица и 122 на латиница.

2. Оценка актуалност на темата

Нарастващите изисквания на обществото към провеждане на качествени грижи и обучение на децата в ранна детска възраст, в контекста на детските ясли, поставят фокуса към педагогическия професионализъм. Това изведе като приоритетен процеса на поддържане и повишаване на квалификацията и педагогическата компетентност на специалистите по здравни грижи, работещи в детски ясли. Педагогическата компетентност на медицинската сестра/акушерката, във връзка с нейната педагогическа дейност в детската ясла, се явява неразделна част от професионалната ѝ компетентност. При реализирането ѝ в специфична среда или при изпълнението на функции и роли, които излизат извън рамките на основната ѝ професионална компетентност, показва необходимостта от формирането на положително отношение и нагласи към следдипломно обучение, в различни форми, за повишаване равнището на знанията, уменията и навиците у всяка медицинска сестра и акушерка, работеща в условията на детска ясла.

3. Литературен обзор

Докторантът прави аналитичен обзор на литературните източници и на националните нормативни документи относно грижите за децата в детските ясли в Република България. Откроява педагогическите функции и роли, като неразделна част от техния професионален профил и изискванията за добрата професионална подготовка от базовото образование в тази насока необходимите знания, свързани с грижите и обучението на децата в ранна детска възраст. Изведени са квалификационните характеристики на които трябва да отговаря персонала от мултидисциплинарният екип работещ в заведение за деца в ранна детска възраст. В логична последователност Живка Маргосян разглежда международния опит и добрите практики в детските ясли като среда за обучение в ранна детска възраст. Направен е сравнително-правен анализ на опита в другите страни при нормативното регулиране на изискванията за професионална подготовка на специалистите, имащи право да работят в детска ясла. Опитът и познанията на докторанта способстват за правилното и задълбочено анализиране на факторите оказващи влияние върху взаимодействието в екипа, които отговарят за грижите за здравето, живота, възпитанието и развитието на децата в конкретната детска ясла. Очертана е необходимостта от преодоляване на редица предизвикателства, стоящи пред педагогическото взаимодействие между родители и специалистите. Изтъкнато е отсъствието на единен и систематичен подход в педагогическата подготовка на специалистите по здравни грижи, имащи право да работят в детска ясла. Структурирания литературен обзор показва широките компетенции на докторанта в областта на разглеждания проблем.

4. Методология на проучването

Основаната цел и задачите са конкретно формулирани и отразяват прецизно извършената от Живка Георгиева Маргосян изследователска работа. Докторантът използва широк набор от методи, адекватни за постигане на целта. Представени са три хипотези. Добре описани са обекта, предмета, и обхвата на проучването. Структурата и съдържанието на разработения инструментариум са подчинени на спецификата на набираната информация от съответната група респонденти. Методите са подбрани и детайлно описани. Използвани са документален, статистически и социологичен метод. Постигната е висока степен на съответствие между поставените осем задачи, броя на проучените респонденти и получените данни и резултати. Посочени са логическите единици на проучването. Инструментариумът на проучването е собствено разработен и включва четири анкетни карти целящи проучване на отношението и нагласите на педагогическото взаимодействие, подготовката на здравните професионалисти, проблемите, свързани с осъществяваната от тях педагогическата дейност, следдипломната квалификация на служителите в детски ясли. Изработени са въпросници за полуструктурирано интервю за експертна оценка сред директори на ясли, директори на общински дирекции по здравеопазване и хабилитирани преподаватели, участващи при формирането на професионалната подготовка на специалистите „Акушерка” и „Медицинска сестра“ по общи и специални сестрински/акушерски грижи и дисциплини с педагогическа насоченост от МУ- Варна. Прецизно са описани дизайна, етапите и мястото на проучването. Очертани са критериите за включване и изключване на лицата в проучването. Методологията на дисертационния труд

включва традиционни и оригинални, специално разработени за проучването, методи, отговаря на съвременните изисквания, дава подготовка на докторантката за изследователската работа и е гаранция за надеждност на получените резултати.

5. Резултати и обсъждане

Резултатите от собственото проучване на Живка Маргосян са представени в трета глава на дисертационния труд. Те са групирани в пет тематични раздела следващи хронологията на поставените задачи и приложените методи. Приносът на проведеното проучване сред студенти (n=192), специалисти по здравни грижи (n=164), педагози (n=13), родители (n=175) и експерти (n=29) се определя от неговата мащабност: включва 573 респонденти, разпределени в пет групи; проведено е в градовете Сливен, Варна, Велико Търново и Шумен. Анализирана е социално-демографската характеристика на респондентите. Получените резултати от отговорите на респондентите осигуряват оригинална научна информация за отношението и нагласите на педагогическото взаимодействие, подготовката на здравните професионалисти, проблемите, свързани с осъществяваната от тях педагогическата дейност, следдипломната квалификация на служителите в детски ясли и изследване равнището на удовлетвореност на родителите на деца, посещаващи детска ясла. Данните от проучването показват, липсата на трудности в реализацията на педагогическите функции и роли при значителна част от специалистите по здравни грижи (80,1%) и наличие на затруднения при приблизително половината от студентите. Очертани са основните проблеми, свързани с педагогическата дейност на специалистите по здравни грижи, работещи в детска ясла, най-вече свързани с проблеми в поведението на децата, наличие на големи групи деца. Детайлният анализ на групата на студентките (специалисти по здравни грижи) показва, положителна им нагласа за допълнително обучение, насочено към оптимизиране на педагогическата дейност в детска ясла. Данните от проучването показват, че значителна част от родителите на деца, посещаващи детска ясла са удовлетворени от взаимодействието със специалистите по здравни грижи, като потвърждават възможност за получаване на съвети и препоръки от специалистите работещи в детската ясла, свързани с развитието, възпитанието и обучението на техните деца. Резултатите от полуструктурирано интервю сред експертите доказва необходимостта от единен и систематичен подход при решаване на проблемите, свързани с педагогическата дейност на професионалистите по здравни грижи, работещи в детска ясла.

Въз основа на прегледа на литературата и получените резултати в четвърта глава са предложени практически подходи за поддържане и усъвършенстване на професионалната подготовка, свързана с оптимизиране на педагогическата дейност на специалистите по здравни грижи, работещи в детска ясла. В тези подходи са включени важни компоненти, свързани със система за оценка на педагогическата дейност, критерии за оценка на педагогическата дейност и система за оптимизиране на педагогическата дейност на специалистите по здравни грижи, работещи в детската ясла. Теоретико-познавателен принос има разработения авторски модел на система за контрол и оценка на педагогическата дейност, както и авторския модел на система за оптимизиране на педагогическата дейност и единен модел на система за следдипломно обучение на медицинските специалисти, работещи в детската ясла. Практико-приложен принос имат разработените практически

подходи за поддържане и усъвършенстване на педагогическата подготовка на специалистите по здравни грижи, работещи в детска ясла. Формулираните препоръки и приноси на дисертационния труд са направени на база на собствените данни от научното проучване. Дисертационния труд е написан на добър език, прецизен по отношение на терминологията.

Съдържанието и качеството на автореферата, отговаря на изискванията на Правилника на МУ – Варна, като достоверно и адекватно отразява основните резултати от проучването. Дисертационния труд е лично дело на докторантката, а формулираните приноси и получени резултати приемам за нейна лична заслуга.

В заключение считам, че дисертационен труд на Живка Георгиева Маргосян, на тема „Проучване на професионалната подготовка на специалистите по здравни грижи за работа в детска ясла“ е с висока научна и практическа стойност, ще допринесе за оптимизиране на педагогическата дейност на здравните специалисти, работещи в детска ясла, както и за повишаване на качеството на грижите и обучението на децата. Въз основа на цялостната оценка на предоставената ми документация считам, че Живка Георгиева Маргосян, покрива напълно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ Варна.

Давам положителния си вот за присъждане на Живка Георгиева Маргосян образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, в професионално направление 7.4 Обществено здраве и научна специалност „Управление на здравните грижи“.

10.04.2023 г.

Изготвил становището:
доц. Емилия Георгиева, д.оз.

